

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи ЕПП-41-16

ЗАТВЕРДЖУЮ

перший проректор з НІР
професор _____ С.Я. Ходирєв
«__» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Бізнес-планування

(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

підготовки

бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

в галузі знань

07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр і назва спеціальності)

за освітньою програмою¹

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

(мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

2019 рік

¹ якщо програма навчальної дисципліни розроблена для декількох освітніх програм за даною спеціальністю, то вказуються усі освітні програми

1. Мета вивчення навчальної дисципліни формування у майбутніх фахівців

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

теоретичних знань з бізнес-планування і практичних навичок складання бізнес планів.

2. Передумови для вивчення дисципліни: економіка підприємства,

(вказати які дисципліни передують її вивчення)

статистика, обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ²	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання ³
Кількість кредитів – <u>5</u> Кількість годин – <u>150</u>	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>VII</u> (порядковий номер семестру)	<u>VIII, IX</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	32	12
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- практичні заняття (годин)	32	8
- самостійна робота студентів (годин)	26	70
- курсовий проект (годин)	-	-
- курсова робота (годин)	30	30
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	-	-
- підготовка та складання екзамену (годин)	30	30

4. Очікувані результати навчання з дисципліни. Набуття навичок комплексного

(п.2.3 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року, як в освітній програмі)

підходу до організації власного бізнесу, використання бізнес-планів для сучасного здійснення власного бізнесу, розробки бізнес-планів, розробки окремих складових бізнес-плану. По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати: володіти сучасними знаннями та виконувати розробки бізнес-плану виробничої діяльності промислового підприємства, володіти методологічною основою планування та прогнозування;

вміти: оптимізувати бізнес-план на підприємстві, системно аналізувати діяльність підприємства, оцінювати результати господарської діяльності підприємства, знати потрібні формули, користуватись довідковою літературою, розраховувати показники бізнес-плану й оформляти проекти його розділів

² Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то на кожний семестр за відповідною формою навчання заповнюється окремий стовпчик таблиці.

³ Якщо дисципліна на заочній (дистанційній) формі навчання не викладається, то графа «заочна форма навчання» відсутня.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

(п.2.4 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

Оцінка в балах	Оцінка за нац. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90 – 100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80 – 89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75 – 79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67 – 74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань виконань, можливо, містять помилки
60 – 66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального
35 – 59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1 – 34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, який становить 60 балів (E).

6. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, діалог, групове обговорення тематичних питань, тестові завдання.

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять⁴

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва ПР, ЛР, СЗ, СРС	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр VII						
Розділ 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання						
Тема 1. Бізнес-планування у ринковій системі господарювання	4	1	ПР 1. Тема: Загальна методологія розробки бізнес-плану.	4	1	1.1, 2.1
			СРС 1. Тема: Соціально-економічна необхідність бізнес-планування в умовах реформування економічної системи.	8	9	1.2, 3.1
Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	4	1	ПР 2. Тема: Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії.	4	1	1.1, 3.4
			СРС 2. Тема: Визначення місії підприємства (бізнес-проекту) та формування цілей його діяльності.	6	9	2.1, 2.2
Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	2	1	ПР 3. Тема: Фактори впливу на зміст та структуру бізнес-плану.	2	1	2.1, 3.4
			СРС 3. Тема: Бізнес-план як комплексне та системне відображення інвестиційного проекту.	6	9	2.3, 3.5
Тема 4. Галузь, підприємство та його продукція	2	1	ПР 4. Тема: Методи прогнозування обсягів продаж.	2	1	1.1, 2.3
			СРС 4. Тема: Методика та показники оцінки рівня конкуренції на ринку.	6	9	2.2, 3.1
Тема 5. Маркетинг-план	2	1	ПР 5. Тема: Прогнозування обсягів продаж.	2	1	1.5, 2.2
			СРС 5. Тема: Управління інструментами маркетингу.	6	9	1.5, 3.1
Розділ 2. Планування ресурсного забезпечення						
Тема 6. Виробничий план	2	1	ПР 6. Тема: Нормування ресурсного забезпечення бізнес-плану.	2	1	1.1, 1.3
			СРС 6. Тема: Обґрунтування виробничої потужності об'єкта бізнес-планування.	6	9	1.2, 2.3
Тема 7. Організаційний план	2	1	ПР 7. Тема: Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі.	2	1	2.2, 3.1
			СРС 7. Тема: Календарний план-графік реалізації підприємницького проекту.	6	9	2.1, 3.2

⁴ Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово.

Тема 8. Оцінка ризиків	2	1	ПР 8. Тема: Методика оцінки впливу ризиків та напрями їх мінімізації.	2	1	1.5, 2.1
			СРС 8. Тема: Методика оцінки ризикованості інвестиційних проектів підприємства.	6	9	3.2, 3.3
Тема 9. Фінансовий план	2	1	ПР 9. Тема: Цілі та завдання презентації бізнес-плану, методологічні основи експертизи бізнес-плану.	2	1	1.1, 2.3
			СРС 9. Тема: Фінансове планування на підприємстві.	6	9	3.3, 3.5
Розділ 3. Планування виробництва і збуту продукції						
Тема 10. Сутність планування та особливості його здійснення на підприємстві	2	1	ПР 10. Тема: Класифікація методів планування.	2		1.2, 2.4
			СРС 10. Тема: Планування як самостійна галузь знань та особлива сфера людської діяльності.	6	9	1.4, 2.4
Тема 11. Система планів підприємства	2	1	ПР 11. Тема: Індикативне та директивне планування.	2		1.3, 2.4
			СРС 11. Тема: Основні проблеми побудови ефективної системи планування на підприємстві.	6	9	1.2, 1.4
Тема 12. Маркетингові дослідження, планування збуту і контролю продукції	2	1	ПР 12. Тема: Складання плану збуту продукції.	2		1.5, 3.1
			СРС 12. Тема: Пріоритетні напрями використання основних засобів реклами.	6	9	1.3, 1.5
Тема 13. Виробництво продукції	2	-	ПР 13. Тема: Крива виробничих можливостей.	2		1.2, 2.4
			СРС 13. Тема: Варіанти розподілу виробництва й випуску окремих найменувань виробів серійного й масового виробництва.	6	9	1.3, 1.4
Тема 14. Оперативно-календарне планування і контроль	2	-	ПР 14. Тема: Оцінка рівномірності та ритмічності підприємства та його підрозділів.	2		1.3, 1.4
			СРС 14. Тема: Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах з різним типом виробництва.	6	13	1.3, 2.4
Усього за семестр	32	12	ПЗ	32	8	
			СРС	86	130	
УСЬОГО за дисципліну	32	12		118	138	

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять⁵

Курсова робота, що різниться за варіантами вихідних даних

(за наявності)

9. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях за допомогою тестових

(п.2.5 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

⁵ Вказується орієнтовна тематика КП, КР, ргр, якщо вони передбачені навчальною програмою

завдань. Остаточний контроль з дисципліни – іспит. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення іспиту за допомогою тестових завдань.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення ноутбук, проектор,
(за потреби)

Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint.

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Лисенко Н. О., Транченко Л. В., Дякон Л. Л., Транченко О. М. Бізнес-планування: навч. посіб. для студ. вузів. Бровари: АНФ Груп, 2014. 568 с. ISBN 978-966-97459-4-3.

1.2. Данилюк М. О., Бойчук Р. М., Гречаник Б. В., Гречаник В. П. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. для студ. вузів. Львів: Магнолія 2006, 2015. 328 с. ISBN 978-966-2025-44.

1.3. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. для студ. вузів. К.: Каравела, 2003. 432 с. ISBN 966-8019-04-0.

1.4. Березівський П. С., Михалюк Н. І., Балаш Л. Я. Планування діяльності підприємств: навч. посіб. для студ. вузів. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 617 с. ISBN 978-966-418-283-3.

1.5. Липчук В. В., Погребняк Л. В. Маркетингові дослідження: навч. посіб. Львів: "Магнолія 2006", 2017. 352 с. ISBN 978-617-574-037-8.

2. Допоміжна література

2.1. Падерін І.Д., Ільченко В.М. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. Дніпропетровськ: Дніпропетровська державна фінансова академія, 2016. 246 с.

2.2. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. ЦУЛ, 2019. 384 с.

2.3. Макаренко С.М., Олійник Н.М. Бізнес-планування: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с.

2.4. Строченко Н., Коблянська І. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. для студ. екон. напряму підгот. ден. та заоч. форм навчання освіт.-кваліфікац. рівня «Бакалавр». Суми: Сум. нац. аграр. ун-т, 2017. 271 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1. [Електронний ресурс]. Навчальний посібник з дисципліни «Бізнес-планування» / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболев, Г.О. Швиданенко, О.Г. Дерев'яно – Режим доступу: <http://studentam.kiev.ua/content/view/692/92/>.

3.2. [Електронний ресурс]. Методика розроблення бізнес-плану Європейського банку реконструкції та розвитку – Режим доступу: <https://www.ebrd.com/ukraine.html>.

3.3. [Електронний ресурс]. Методика розроблення бізнес-плану UNIDO – Режим доступу: <https://www.unido.org/>.

3.4 [Електронний ресурс]. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств: Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 № 290 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290665-06>.

3.5 [Електронний ресурс]. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-планів інвестиційних проектів: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 № 73 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0073537-10>.

Розроблено та внесено: кафедра економіки і підприємництва
(повне найменування кафедри)

Розробники програми: доцент кафедри економіки і
(посада, наук. ступінь, вчене звання)

підприємництва к.е.н., доцент

_____ (підпис)

В.В. Блага

(ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри.

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2019 року.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри:

к.е.н., доц.

(науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

В.К. Бабайлов

(ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу

(повна назва факультету, де читається дисципліна)

д.е.н, професор

(наук. ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

Дмитрієв І.А.

(ПІБ декана)

« _____ » _____ 2019 року
(день) (місяць) (рік)

© _____, 2019 рік

© _____, 2024 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2- екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1